

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень

29.04.2026

селище Пісківка

На звернення філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (далі - ДП «Ліси України»), лист № 7594/40.1.9-2026 від 27.04.2026, згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінетом Міністрів України від 27.07.1995 №555 (далі Правила), нами, начальником відділу державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Галиною ЗАБОЛОТНЬОЮ, провідним інженером-лісопатологом ДСЛП «Київлісозахист» Вікторією ШВЕНЬ, інженером-лісопатологом ДСЛП «Київлісозахист» Сергієм БОГАТИРЧУКОМ, помічником надлісного Тетерівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Василем БОГДАШЕНКОМ, інженером з охорони та захисту лісу I категорії філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександром ЛІСОВСЬКИМ, лісничим Пісківського лісництва Миколою РИМАРЧУКОМ, лісничим Мигальського лісництва Андрієм ФОМЧЕНКОМ, лісничим Поташнянського лісництва Ігорем ГАЙДАЄНКОМ, лісничим Кухарського лісництва Сергієм ВЕСЕЛЬСЬКИМ, лісничим Тетерівського лісництва Олександром ОБОДЗІНСЬКИМ, лісничим Кодрянського лісництва Віталієм КИКЛОЮ, лісничим Блідчанського лісництва Володимиром КОВАЛЕНКОМ проведено лісопатологічне обстеження насаджень Тетерівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет доцільності призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, що пропонуються для проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Результати обстеження:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулося внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками.

Таблиця 1

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа можлива до ВСР, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів	Наявність рослин і тварин, занесених до Червоної книги України
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану куб. метрів на 1 гектар			
Мигальське лісництво														
54	8	4.9	2	4.8	10С3	60	0.85	1А	24	26	430	3	великий та малий соснові лубоїди	немає
54	27	3.9	2	3.5	10С3+БП+АКБ	76	0.70	1А	29	30	465	3	великий та малий соснові лубоїди	немає
54	28	6.7		6.7	10С3+БП+ДЗ+АКБ	76	0.80	1А	28	28	505	3	великий та малий соснові лубоїди	немає

Поташнянське лісництво														
20	4	4.0		3.7	10СЗ	61	0.90	1	21	20	390	4	великий та малий соснові лубоїди	немає
21	1	3.5		3.5	10СЗ	61	0.85	1А	24	24	435	4	великий та малий соснові лубоїди	немає
21	3	0.4		0.4	10СЗ	66	0.70	1А	25	28	395	4	великий та малий соснові лубоїди	немає
21	7	13.0		13.0	10СЗ+БП	64	0.75	1А	25	26	425	4	великий та малий соснові лубоїди	немає
42	1	0.7		0.7	9СЗ1ДЗ	54	0.70	2	18	20	225	4	великий та малий соснові лубоїди	немає
42	12	7.5		7.5	10СЗ+ДЗ	66	0.75	1	24	26	400	4	великий та малий соснові лубоїди	немає
93	40	0.5		0.5	10СЗ+ДЗ+БРС	66	0.45	1Б	28	30	280	4	великий та малий соснові лубоїди	немає
94	44	0.4	2	0.2	10СЗ	66	0.80	1А	26	32	460	4	великий та малий соснові лубоїди	немає
105	20	1.6		1.6	10СЗ+ДЗ	66	0.70	1А	27	30	400	3	великий та малий соснові лубоїди	немає
Разом:		43.5		31.1										
Поташнянське (Мирчанське) лісництво														
53	6	2.3		2.3	10СЗ+БП+ДЗ	50	0.75	1А	21	22	335	4	великий та малий соснові лубоїди	немає
53	8	4.3		4.3	10СЗ+БП	38	0.70	1	16	18	210	4	великий та малий соснові лубоїди	немає
Разом:		6.7		6.6										
Всього ВСР:				152.4										

Під час обстеження насаджень встановлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). У нижній частині стовбурів (зона товстої кори) виявлено ознаки заселення великим сосновим лубоїдом (*Tomicus piniperda*), а саме: звивисті повздовжні маточні та личинкові ходи під корою, відшарування кори. У верхній частині стовбурів повалених дерев (зона тонкої кори) зафіксовано заселення малим сосновим лубоїдом (*Tomicus minor*), що проявляється у вигляді поперечних дугоподібних маточних ходів. Під проекціями крон на лісовій підстилці виявлено від 5 до 7 шт./м² свіжих пошкоджених пагонів, під час додаткового живлення дорослою стадією лубоїдів, що свідчить про значну чисельність популяції шкідників. У зоні перехідної кори виявлено ознаки пошкодження синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*) звивисті, мілкі, плескуваті ходи та пошкодження заболоні.

Насадження характеризуються сильним ступенем пошкодження: наявні, як поодинокі так і групи і дерева IV – VI категорій стану.

Ступінь заселення: середній – місцями високий.

У таблиці 2 наведено ділянки насаджень, які постраждали внаслідок аварії та стихійного лиха, а саме вітровалу та бурелому.

Таблиця 2

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа можлива до ВСР, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів	Наявність рослин і тварин, занесених до Червоної книги України
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану куб.метрів на 1			
Блідчанське лісництво														

1	9.1		9.1	10СЗ+БП	33	0.85	1Б	17	18	270	3	аварії та стихійне лихо	немає	
Разом:	9.1		9.1											
Поташнянське лісництво														
2	8	2.7	1	2.5	10СЗ+ДЗ+БП	54	0.85	1Б	26	26	495	4	аварії та стихійне лихо	немає
22	1	2.1		2.1	10СЗ+БП+ДЗ	66	0.75	1А	25	28	410	4	аварії та стихійне лихо	немає
55	28	2.1	1	0.3	8СЗ1ДЗ1ДЧР+БП	57	0.75	1А	24	26	300	3	аварії та стихійне лихо	немає
56	25	2.1	1	0.3	9СЗ1ДЗ+БП	54	0.70	1Б	27	28	410	3	аварії та стихійне лихо	немає
56	33	0.2		0.2	10СЗ+ДЗ+ГЗ	54	0.80	1В	29	30	525	3	аварії та стихійне лихо	немає
70	4	0.4		0.4	6ДЗ4СЗ+ГЗ	131	0.55	2	29	46	350	3	аварії та стихійне лихо	немає
70	5	0.2		0.2	7СЗ3ДЗ+БРС+ГЗ	56	0.70	1В	28	32	420	3	аварії та стихійне лихо	немає
71	6	1.5	1	0.6	10СЗ+ДЗ	65	0.75	1Б	28	32	450	3	аварії та стихійне лихо	немає
71	10	0.5		0.5	10СЗ+ДЗ	66	0.65	1А	26	30	370	3	аварії та стихійне лихо	немає
92	45	0.4		0.4	7СЗ(81)ЗСЗ(66)+ДЗ	81	0.65	1А	28	36	440	4	аварії та стихійне лихо	немає
Разом:	12.2			7.5										
Всього ВСР:				16,6										

Обстежене насадження зазнало значних пошкоджень внаслідок стихійного лиха (вітровалу-бурелому), що призвело до деградації деревостану до ступеня припинення росту.

Характер пошкодження визначено як дифузний, ступінь пошкодження - середній (місцями сильний).

У процесі обстеження встановлено такі ознаки пошкодження:

- наявність поодиноких та групових вітровальних дерев із повним виверненням кореневої системи;
- наявність дерев із нахилом стовбура понад 30° від вертикальної осі та візуальними ознаками підриву коріння;
- бурелом (механічні злами стовбурів у нижній та середній частинах).

Зовнішні ознаки втрати життєздатності дерев:

- механічні пошкодження або повна відсутність крон;
- ажурність крон у нахилених дерев;
- втрата блиску та зміна забарвлення хвої (набуття блідо-зеленого та жовтого відтінків) у дерев із підірваною кореневою системою;
- передчасне осипання хвої внаслідок припинення сокоруху.

У період обстеження встановлено супутнє заселення пошкоджених дерев стовбуровими шкідниками, а саме:

- великий сосновий лубоїд (*Tomicus piniperda*);
- малий сосновий лубоїд (*Tomicus minor*);
- синя соснова златка (*Phaenops cyanea*).

Характер поширення пошкодження: поодинокий, місцями груповий.

У таблиці 3 наведено ділянку соснового насадження, всихання якої спричинене обстеженням КГ.

Таблиця 3

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа можлива до ВСР, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування						Категорія захисності	Причини призначення заходів	Наявність рослин і тварин, занесених до Червоної книги України	
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів				запас деревостану куб.метрів на 1
Пісківське лісництво														
90	8	3.4		3.4	10СЗК+БП	50	0.85	1Б	26	28	500	4	коренева губка	немає
Разом:				3.4										

Обстежене насадження відносяться до осередків кореневої губки (*Heterobasidion annosum*). Характер всихання визначено як дифузний, ступінь ураження - слабкий. У процесі обстеження встановлено такі ознаки ураження:

- 1) наявність поодиноких вітровальних дерев;
- 2) наявність дерев із нахилом понад 30° від вертикальної осі;
- 3) ураження кореневої системи з розвитком корозійно-деструктивної гнилі (строкатої ситової).

Зовнішні ознаки ураження дерев:

- зменшення річного приросту;
- ажурність крон;
- укорочення хвої;
- втрата блиску хвої;
- зміна забарвлення хвої (блідо-зелений відтінок з подальшим пожовтінням);
- передчасне осипання хвої.

Висновок:

За результатами проведеного лісопатологічного обстеження встановлено, що санітарний стан обстежених насаджень Тетерівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» є незадовільним, з наявністю ослаблених та пошкоджених дерев.

Насадження характеризуються слабким ступенем пошкодження, однак наявні чинники негативного впливу спричиняють їх подальше ослаблення та можуть призвести до погіршення санітарного стану.

У результаті обстеження встановлено такі причини розладнання насаджень:

- аварії та стихійне лихо - 16.6 га;
- хвороби лісу – 3.4 га;
- стовбурові шкідники – 152.4 гектара.

Осередки шкідників мають дифузний характер, виражених локалізованих осередків не виявлено.

З метою поліпшення санітарного стану лісів, запобігання подальшому поширенню шкідників та хвороб, а також збереження біологічної стійкості насаджень, рекомендується провести у 2026 році вибіркові санітарні рубки на загальній площі **172.4 гектара**.

Під час проведення заходів необхідно здійснити вилучення:

- сухостійних дерев;
- дерев V–VI категорій стану;
- сильно ослаблених та відмираючих дерев в осередках КГ;
- дерев, заселених стовбуровими шкідниками;
- дерев з ознаками ураження хворобами.

Рекомендації:

Провести у 2026 році вибіркові санітарні рубки у вищезазначених насадженнях відповідно до вимог пунктів 2, 5, 6, 9, 10, 13, 14, 16, 19, 23 Правил, з урахуванням вимог чинного лісового та природоохоронного законодавства.

Під час проведення заходів необхідно:

- забезпечити своєчасне вилучення сухостійних, відмираючих та сильно ослаблених дерев;
- видалити дерева, заселені стовбуровими шкідниками та уражені хворобами;
- дотримуватися технологій проведення рубок з мінімізацією негативного впливу на навколишнє природне середовище.

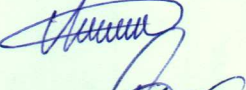

Лісокористувачу необхідно:

- організувати посилений моніторинг санітарного стану насаджень;
- здійснювати своєчасне виявлення нових осередків шкідників і хвороб;

Своєчасне та повне виконання зазначених заходів сприятиме:

- стримуванню поширення стовбурових шкідників;
- локалізації інфекційних хвороб;
- підвищенню біологічної стійкості насаджень;
- поліпшенню загального екологічного стану лісів.

Підписи:

	Галина ЗАБОЛОТНЯ
	Вікторія ШВЕНЬ
	Сергій БОГАТИРЧУК
	Василь БОГДАШЕНКО
	Олександр ЛІСОВСЬКИЙ
	Микола РИМОРЧУК
	Андрій ФОМЧЕНКО
	Ігор ГАЙДАЄНКО
	Сергій ВЕСЕЛЬСЬКИЙ
	Володимир КОВАЛЕНКО